

בראשית כט ויצא

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב
אֶת-רְחֵל בַּת-לָבָן אַחִי אִמּוֹ וְאֶת-צֹאן
לָבָן אַחִי אִמּוֹ וַיִּגֶשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת-
הָאֶבְנִים מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיִּשְׁקֵא אֶת-צֹאן לָבָן
אִחִי אִמּוֹ:

רבינו בחיי

(י) ויהי כאשר ראה יעקב הזכיר בכתוב הזה כמה פעמים אחי אמו* להודיע כי כל מה שהשתדל יעקב בצאן להשקותם, ומה שהיה חומל על רחל בת לבן, לא עשה לכבוד לבן רק לכבוד אמו, בשביל שהיה אחי אמו. ומפני זה בכל פעם שיזכיר הכתוב שמו של לבן הרשע יזכיר בכל פעם „אחי אמו“, לבאר כי לא היה משקה צאנו של לבן כי אם בשביל שהיה אחי אמו, וזכר בלבן את אמו אשר אהבתו שנתנה לו העצה הזאת לבא אליו. ועוד יש בזה טעם אחר: שהרי כשיראה אדם או ישמע מה שהוא חפץ, הגה זה סבה לתוספת כח בכח תולדתו, ומפני שהיה אדם חושב כי טבעו של יעקב בראותו את רחל נמשך אחר תאוה גופנית והוסיף בו כח בגלילת האבן מה שלא היה עושה מתחילה, לכך הוצרך לומר כמה פעמים „אחי אמו“ להורות כי לא נתוסף כח בטבעו לאהבת רחל, ולא היה לו בראייתה שום התעוררות כטבעי שאר בני אדם אבל הכל לאהבת אמו, ומפני זה הזכיר הכתוב את רחל ואת הצאן קודם שיזכיר: ויגל את האבן, ולא אמר*: ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ויגל את האבן.

שמות לב כי תשא

וַיַּעֲמֵד מֹשֶׁה בַּשַּׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי לִיהוָה אֵלֵי וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו כָּל-בְּנֵי לֵוִי:

דעת זקנים מבעלי התוספות

ונראה לפי שהיו שנים לוי קרובים למשה לפיכך לא נמלך אחד מהם להמיר מנהיג במקומו.

דעת החנוכה

כתב בסי חוט המשולש שרבינו הנאון בעל חתם סופר הי רגיל לומר שלכן השמיט רבינו הקדוש ענין חנוכה ולא הזכירו במשנה ע"פ מה שכתב הרמב"ן ו"ל פי ויחי על תפוסק לא יסוד שבט מיוחדת כי זה היה עונש התשמונאים שמלכו בבית שני כי היו חסידי עליון והאלמלא הם נשתכחו החנוכה והמצות מיראל וז"ל ע"כ ויגשו עונש גדול כי ארבע בני תשמונאי חזקו המולצתם זה אחר זה עם כל עבודתם והצלחתם נמלו ביד אויבים בתור והגיע העונש באופן למה שאמרו רז"ל כל מאן דאמר מכית חשמונאי קא אתימא עבדא הוא שוכרו כולם בעון הזה וכי שמלכו ולא היו מודע יחדה ומבית דוד והסירו השבט והמחוקק לגמרי והיה עונש מדה כנגד מדה שהמשיל חקב"ה את עבדיהם עליהם והם הכריתום וכי שם עכ"ל והנה רבי מדבית דוד קאתי כדאיתא בשבת דף ר"ו רבי דאתא מדוד מהפך חדש בוכותיה דדוד, על כן לא סידר במעוה עניני חנוכה.

וענין בתשובת מהר"א"ץ א"ח סי' ע"ח שפקק השואל היתכן לחשוב כן על רבינו הקדוש שבעבור כבודו וכבוד בית אבותיו יסתיי לפרסם נט חנוכה, והשיב שרבינו הקדוש כוונתו הי לשם שמים.